

Защо трябва да имаме закони?

Законите изпълняват важна роля в регулирането и управлението в дадена общност от столетия насам. Писмени или не, те служат като средство на управниците за разрешаване на конфликти, спорове, проблеми. Основната цел на законите е да равнопоставя, да управлява и да защитава членовете на общността.

Както ни е известно, в днешно време различните държави имат различна политическа система що се отнася до правата, свободите и задълженията на обикновения човек. В България историческите извори, свързани със законодателството, ни изпращат в далечния Мв., или по-конкретно управлението на хан Крум. Известните Крумови закони са насочени главно към създаването на строги норми за защита на частната собственост, предпазване от разоряване на населението, защита срещу крадци, лъжци и т.н. Макар и под една по-опростена форма на управление и регулиране неписаните Крумови закони „изкопават" основите на една нова система, с която си служим и до днес.

Прелиствайки календара, се отправяме няколко века по-късно, когато през Х1Хв. на 16 април 1879г. свиканото Учредително събрание в старата столица Търново приема създаването на първата българска конституция - Търновската. Тя цели да закрепим юридически социално-икономическите и политическите изменения в българското общество след Освобождението- 1878г.

Друга значима конституция в политическата история на България е т.нар. Живковска конституция. Тя е учредена от петото народно събрание на 18 май 1971г. Тази конституция има за задача да уреди обществено-политическите и стопански отношения, държавното устройство и основните права на гражданите за периода от 18 май 1871г до 12 юли 1981г.

Две десетилетия по-късно се създава може би най-важната за съвременната уредба на държавата ни Конституция. Приета на 12 юли 1991г. от свиканото Седмо народно събрание, Конституцията на Република България установява основните принципи, върху които се изгражда политическа система на обществото.

Чрез хронологията от историческите събития, свързани с държавността на България през вековете, целя да наблегна на това колко важна, дори и неизбежна е законодателната система за една страна. Ще си позволя да цитирам видния гръцки философ Аристотел, за когото „Само онази държава е стабилна, в която всички са равни пред закона". Точно такава е и ролята на законите. В моментите, в които има конфликт между влиятелни и обикновени, бедни и богати, виновни и невинни законът винаги е алтернативата, начинът, чрез който държавата изравнява, равнопоставя. В този ред на мисли, играе ролята на „главен съдия" в битката между справедливостта и неправдата.

Противно на идеализираните очаквания от законодателната система, често тя допуска несправедливи, дори съдбоносни грешки. Във връзка с това Платон споделя „Добрите хора не се нуждаят от закони, за да се държат правилно, а лошите винаги ще намерят начин да ги заобиколят". С други думи законите съдържат „вратички", с които

юридическите лица си служат в името да защитят клиентите си. В практиката си, в житейски си опит те често се сблъскват с нередности, които за едни са аморални, а за други - начин на живот. Чрез заобикалянето на закона, „лошите“ показват нагледно как законите могат да бъдат и не чак толкова строги, стриктни и задължителни.

Справедливи или не, законът действително е неминуема част от една политика. Той е средство за защита, и средство за нападение, „снарядът“ с който си служи и адвокатът, и прокурорът, и богатият, и бедният. Липсата на законодателна, изпълнителна и съдебна власт в една държава би довело до абсолютна анархия, непоправими безредици и обществен апокалипсис (срив). В добавка към това, бих завършила с думите на Аристотел, който казва, че: „Законът е ред, а добрият закон е добър ред“. Тук трябва да си отговорим не на въпроса „Защо трябва да имаме закони?“, а всъщност: „Имаме ли добър ред в Република България?“

К. Р. Ц.

Х „а“ клас ПМГ „Христо Смирненски“